

cieren uitsluitend aan de hoogste bevelhebbers werd ter hand gesteld en dat de desbetreffende stukken na lezing onmiddellijk werden verbrand, werd begin '43 door de Amerikanen overgenomen – er was onder hun hoogste bevelhebbers in de *Pacific* maar één die, zelfverzekerd als hij was en afkerig van alles wat naar Washingtonse contrôle van zijn operaties zweemde, aan al die informatie maar beperkte waarde toekende: MacArthur; de overige hoogste bevelhebbers maakten er graag en voortdurend gebruik van.

Natuurlijk bleven tegenslagen niet uit. In september '42 brachten de Japanners wijzigingen in hun marinecode aan die de Amerikanen bijna een jaar lang voor raadsels stelden.¹ Hun *Intelligence* moest toen zijn conclusies baseren op de hoeveelheid en de lengte van de telegrammen die binnen het Japanse militaire apparaat gewisseld werden, aangevuld met de observaties van de kust-uitkijkposten, de z.g. *Coastwatchers*, die de Australiërs in het zuidwesten van de *Pacific* hadden achtergelaten (daarop komen wij nog terug). Begin '43 evenwel werd, het eerst in New Delhi, de code gebroken die door het Japanse leger voor al zijn transport- en troepenschepen werd gebruikt en eind '43 lukte hetzelfde met de belangrijkste code van dat leger op administratief gebied. In februari '44 werd bovendien op een van de veroverde eilanden een exemplaar van het desbetreffende codeboek buitgemaakt en vond men er ook delen van Japanse codeermachines – nadien kon binnen het Japanse leger vrijwel geen geheim radiotelegram worden doorgegeven dat niet door de Amerikanen werd meegelezen. Enkele maanden later werd ook een van de voornaamste codes van de Japanse legerluchtmacht gebroken.

Bij deze *Signal Intelligence* werden meer en meer krachten ingeschakeld (de centrale staf te Washington die ten tijde van Pearl Harbor uit honderdeen-en-tachtig personen bestond, telde er in de zomer van '45 ca. zevenduizend), en wat haar betekenis was, werd eind september '44 samengevat in een strikt persoonlijke brief, door generaal Marshall toegezonden aan de republikeinse kandidaat voor de presidentsverkiezingen welke begin november zouden worden gehouden, Thomas E. Dewey.

¹ Die wijzigingen zijn gevolg geweest van het feit dat een Duitse *raider* op 10 mei 1942 een Australisch vrachtschip had buitgemaakt dat stukken van de Nieuw-Zeelandsche *Intelligence* aan boord had die voor *Admiral Layton* op Ceylon bestemd waren. In die stukken, die door een onbegrijpelijke slordigheid in de gewone post waren terechtgekomen, waren Amerikaanse gegevens opgenomen die slechts aan gedecodeerde telegrammen van de Japanse marine ontleend konden zijn. De stukken bereikten midden juli de Duitse marine-attaché te Tokio en deze lichte eind augustus met verlof van Berlijn de Japanse marine in.